

050210017002149412

საქმე №2-846-17 წ.

გადაწყვეტილება

საქართველოს სახელით

27.12.2017წელი

ქ.ოზურგეთი

ოზურგეთის რაიონული სასამართლო

მოსამართლე ნანა ჯოხაძე

სხდომის მდივანი ლია დარჩია

მოსარჩელე: - საქართველოს სა-----სა და პრ-----ის სამინისტროს;

წარმომადგენელი: - ალ-----ე თო---ა;

მოპასუხე: - შპს „პრ-----1“;

წარმომადგენელი: - ფრ-----ნ ჭე----ე; გი-ი ცი----ე;

და--ს საგანი: პირგასამტეხლოს თანხის დაკისრება;

ა ლ წ ე რ ი ლ ო ბ ი თ ი ნ ა წ ი ლ ი:

1. სასარჩელო მოთხოვნა:

1.1. შპს „პრ-----1“ დაეკისროს საქართველოს სა-----სა და პრ-----ის სამინისტროს სასარგებლოდ პირგასამტეხლოს თანხის - 204 128.23 ლარის გადახდა, მხარეებს შო---ს 2016 წლის 09 სექტემბრის №75 ხელშეკრულებით ნაკისრი ვალდებულების 26 დღის ვადის დარღვევით შესრულების გამო.

მოსარჩელის წარმომადგენელმა ალ-----ე თო---ამ განმარტა, რომ საქართველოს სა-----სა და პრ-----ის სამინისტროსა და შპს „პრ-----1“ შო---ს 2016 წლის 09 სექტემბერს დაიდო №75 ხელშეკრულება. ხელშეკრულების საგანს წარმოდგენდა ოზურგეთის რაიონის დაბა ლაითურში მშენებარე პენიტენციური დაწესებულების ძირითად სარეჟიმო შენობაში კაპიტალური სამშენებლო სამუშაოების განხორციელება. ხელშეკრულების ღირებულებად განისაზღვრა 1 570 217.13 ლარი. ხელშეკრულებით

გათვალისწინებული სამუშაოები უნდა დასრულებულიყო 2016 წლის 25 დეკემბრის ჩათვლით. მხარეთა 2016 წლის 23 დეკემბრის აქტით მითითებული ვადა გაგრძელებულ იქნა 2017 წლის 25 იანვრის ჩათვლით. კომპანიამ ამ ვადაშიც ვერ შეძლო ნაკისრი ვალდებულებების შესრულება და სამუშაოები დასრულდა 2017 წლის 21 თებერვალს. 2016 წლის 09 სექტემბრის ხელშეკრულებით განსაზღვრულია პირგასამტეხლო ხელშეკრულების საერთო ღირებულების 0.5 % ოდენობით ყოველ ვადაგადაცილებულ დღეზე. სა-----
-----სა და პრ-----ის სამინისტროს 2017 წლის 21 აპრილის წერილით ეცნობა შპს „პრ-----1“ დაკისრებული ჯარიმის 204 128.23 ლარის თაობაზე და გადახდისთვის განესაზღვრა ვადა 10 სამუშაო დღე.

2. მოპასუხის პოზიცია:

2.1. მოპასუხემ წარმოდგენილი შესაგებლით სარჩელი არ ცნო. მოპასუხის წარმომადგენლებმა განმარტეს, რომ ლ. სამხარაულის ექსპერტიზის ბიუროს 2016 წლის 06 დეკემბრის დასკვნით დასტურდება, რომ მოპასუხეს დროულად აქვს შესრულებული ხელშეკრულების ფარგლებში 956268.28 ლარის სამუშაოები. იმ შემთხვევაში თუ სასამართლო დაადგენს, რომ მოპასუხის მხრიდან ადგილი ჰქონდა ვალდებულების შესრულების ვადის გადაცილებას, მაშინ პირგასამტეხლოს ოდენობა უნდა დაანგარიშდეს საქართველოს უზენაესი სასამართლოს მიერ დადგენილი პრაქტიკის შესაბამისად.

3. ფაქტობრი-ი გარემოებები

3.1. უდავო ფაქტობრი-ი გარემოებები

3.1.1. საქმისათვის მნიშვნელობის მქონე ფაქტობრი-ი გარემოებები მხარეთა მიერ სადავოდაა გამხდარი.

3.2. დადგენილი სადავო ფაქტობრი-ი გარემოებები

3.2.1. 2016 წლის 09 სექტემბერს საქართველოს სა-----სა და პრ-----ის სამინისტროსა და შპს „პრ-----1“ შო---ს გაფორმდა სახელმწიფო შესყიდვების შესახებ №75 ხელშეკრულება. ხელშეკრულების საგანს წარმოადგენდა ოზურგეთის რაიონის დაბა ლაითურში მშენებარე პენიტენციური დაწესებულების ძირითად სარეჟიმო შენობაში კაპიტალური სამშენებლო სამუშაოების შესყიდვა. ხელშეკრულების საერთო ღირებულება შეადგენდა 1478 595.52 ლარს.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას:

- 2016 წლის 09 სექტემბერს №75 ხელშეკრულება (იხ. ს/ფ 14-19);

3.2.2. 2016 წლის 09 სექტემბერს საქართველოს სა-----სა და პრ-----ის სამინისტროსა და შპს „პრ-----1“ შო---ს გაფორმებული №75 ხელშეკრულებით განსაზღვრული სამუშაოების შესრულების ვადა განისაზღვრა 2016 წლის 25

დეკემბრის ჩათვლით. ამავე ხელშეკრულების 8.8. პუნქტის თანახმად, ხელშეკრულებით დადგენილ ვადაში ვალდებულების შეუსრულებლობის შემთხვევაში მიმწოდებელს ეკისრება პირგასამტეხლო ხელშეკრულების საერთო ღირებულების 0.5%-ის ოდენობით ყოველ ვადაგადაცილებულ დღეზე.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას:

- 2016 წლის 09 სექტემბერს №75 ხელშეკრულება (იხ. ს/ფ 14-19);

3.2.3. 2016 წლის 23 დეკემბრის №3 ურთიერთშეთანხმების თანახმად ცვლილება შევიდა 2016 წლის 09 სექტემბრის №75 ხელშეკრულებაში და ხელშეკრულებით განსაზღვრული სამუშაოების შესრულების ვადა განისაზღვრა 2017 წლის 25 იანვრის ჩათვლით.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას:

- 2016 წლის 09 სექტემბრის №75 ხელშეკრულებაში ცვლილების შეტანის შესახებ 2016 წლის 23 დეკემბრის შეთანხმება (იხ. ს/ფ 25);

3.2.4. სა-----სა და პრ-----ის სამინისტროს 2017 წლის 21 აპრილის წერილით შპს „პრ-----1“ ეცნობა დაკისრებული ჯარიმის 204 128.23 ლარის თაობაზე და გადახდისთვის განესაზღვრა ვადა 10 სამუშაო დღე.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას:

- 2017 წლის 21 აპრილის წერილი (იხ. ს/ფ 26);

3.2.5. სსიპ ლევან სამხარაულის სახელობის სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიუროს 2016 წლის 06 დეკემბრის №03/182 დასკვნის თანახმად, შპს „პრ-----1“ მიერ, ოზურგეთის რაიონის დაბა ლაითურში, სა-----სა და პრ-----ის სამინისტროს მშენებარე პენიტენციური დაწესებულების ძირითადი სარეჟიმო შენობის მშენებლობა-რემონტზე, ხელშეკრულება №75 გათვალისწინებული სამუშაოების ღირებულება ექსპერტიზის ჩატარების შედეგად შეადგენს 956268.29 ლარს.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას:

- ექსპერტიზის №03/182 დასკვნა (იხ. ს/ფ 62-71);

3.2.6. სსიპ ლევან სამხარაულის სახელობის სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიუროს 2017 წლის 24 მაისის №03/73 დასკვნის თანახმად, შპს „პრ-----1“ მიერ, ოზურგეთის რაიონის დაბა ლაითურში, სა-----სა და პრ-----ის სამინისტროს მშენებარე პენიტენციური დაწესებულების ძირითადი სარეჟიმო შენობის მშენებლობა-რემონტზე, ხელშეკრულება №75 გათვალისწინებული სამუშაოების ღირებულება ექსპერტიზის ჩატარების შედეგად შეადგენს 528678.11 ლარს, ნაცვლად წარმოდგენილ ფორმა №2-ში ნაჩვენები 579484.66 ლარისა, სხვაობა შეადგენს 50806.55 ლარს.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას:

- ექსპერტიზის №03/73 დასკვნა (იხ. ს/ფ 72-81);

3.2.7. 2017 წლის 25 იანვრის №04 წერილის თანახმად, საქართველოს სა-----

-----სა და პრ-----ის სამინისტროს ლოჯისტიკის დეპარტამენტის უფროსს გაეგზავნა 2016 წლის 09 სექტემბერს გაფორმებული №75 ხელშეკრულების საფუძველზე, ოზურგეთის რაიონის დაბა ლაითურში სა-----სა და პრ-----ის სამინისტროს მშენებარე პენიტენციური დაწესებულების ძირითად სარეჟიმო შენობაში კაპიტალური სამშენებლო სამუშაოების ფორმა №2. აღნიშნული წერილი ჩაბარდა სამინისტროს 2017 წლის 25 იანვარს.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას:

- 2017 წლის 25 იანვრის №04 წერილი (იხ. ს/ფ 81-87);

3.2.8. 2017 წლის 10 თებერვლის №08 წერილის თანახმად, საქართველოს სა-----სა და პრ-----ის სამინისტროს ლოჯისტიკის დეპარტამენტის უფროსს გაეგზავნა 2016 წლის 09 სექტემბერს გაფორმებული №75 ხელშეკრულების საფუძველზე, ოზურგეთის რაიონის დაბა ლაითურში სა-----სა და პრ-----ის სამინისტროს მშენებარე პენიტენციური დაწესებულების ძირითად სარეჟიმო შენობაში კაპიტალური სამშენებლო სამუშაოების ფორმა №2. აღნიშნული წერილი ჩაბარდა სამინისტროს 2017 წლის 10 თებერვალს.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას:

- 2017 წლის 25 იანვრის №04 წერილი (იხ. ს/ფ 88-93);

3.2.9. საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს 2017 წლის 15 ნოემბრის №12/1-1102 წერილში მითითებულია, რომ საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს სსიპ „გარემოს ეროვნულ სააგენტოსა“ და შპს „პრ-----1“ შო---ს 2017 წლის 09 ნოემბერს გაფორმებული ფასიანი მომსახურების შესახებ №ფმ-1/1016 ხელშეკრულების შესაბამისად, მისგან უახლოესი ქ. ქობულეთის მეტეოროლოგიური სადგურის მონაცემებზე დაყრდნობით, დანართის სახით შპს „პრ-----1“ დირექტორს მიეწოდა ინფორმაცია 2016 წლის 05 დეკემბრიდან 2017 წლის 18 თებერვლის ჩათვლით დაფიქსირებული ნალექის (თოვლი/წვიმა) შესახებ.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას:

- 2017 წლის 15 ნოემბრის №12/1-1102 წერილი (იხ. ს/ფ 94-97);

3.2.10. 2017 წლის 26 იანვრის ინსპექტირების აქტში მითითებულია, რომ №75 ხელშეკრულების შესაბამისად მიმდინარე სამუშაოები არ არის დასრულებული. კერძოდ, ფასადის ლესვა, ფანჯრების მონტაჟი არ არის სრულყოფილი. არ არის მოწყობილი წყალსაწრეტი მიწები. მიმდინარე სამუშაოები შემოწმდა და დათვალიერდა სამშენებლო კომპანიის წარმომადგენელთან, კომერციულ დირექტორთან და--თ თა-----ლთან ერთად. მშენებლებს მიეცა შენიშვნა მუშაობის ტემპთან დაკავშირებით და განემარტა, რომ სამუშაოების სრულად დასრულებამდე დაეკისრებათ ყოველ ვადა გადაცილებულ დღეზე ხელშეკრულებით გათვალისწინებული პირგასამტეხლო.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას:

- 2017 წლის 26 იანვრის ინსპექტირების აქტი (იხ. ს/ფ 117);

3.2.11. 2017 წლის 16 თებერვლის ინსპექტირების აქტში მითითებულია, რომ №75 ხელშეკრულების შესაბამისად სარემონტო სამუშაოები არ არის დასრულებული. კერძოდ, გარე ფასადის ლესვა დარჩენილია 10 %-მდე, ფასადის დაშხეფვა დარჩენილია 60%-მდე, ფანჯრების მოწყობა არ არის სრულყოფილი. ადგილზე არ იმყოფებოდა პასუხისმგებელი პირი. მშენებლებს მიეცა შენიშვნა შესრულებული სამუშაოების უხარისხობასა და მუშაობის ტემპთან დაკავშირებით.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას:

- 2017 წლის 16 თებერვლის ინსპექტირების აქტი (იხ. ს/ფ 119);

3.2.12. საქართველოს სა-----სა და პრ-----ის სამინისტროს ლოჯისტიკის დეპარტამენტის უფროსის 2017 წლის 20 თებერვლის წერილში შპს „პრ-----1“ მიმართ აღნიშნულია, რომ 2016 წლის 09 სექტემბერს გაფორმებული №75 ხელშეკრულების ინსპექტირების ჯგუფის მიერ, 2017 წლის 16-18 თებერვალს განხორციელდა ლაითურის მშენებარე პენიტენციური დაწესებულების ძირითად სარეჟიმო შენობაში შესრულებული სამუშაოების ინსპექტირება, რა დროსაც დაფიქსირდა, რომ კომპანიის მიერ სრულად არ არის შესრულებული №75 ხელშეკრულებით გათვალისწინებული სამუშაოები. წერილში მითითებულია, რომ კომპანიამ უნდა უზრუნველყოს სამუშაოების დროულად და ხარისხიანად დასრულება. ასევე, სამუშაოების სრულად დასრულებამდე 2017 წლის 25 იანვრიდან დაეკისრებათა ხელშეკრულებით გათვალისწინებული საჯარიმო სანქციები.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას:

- 2017 წლის 20 თებერვლის წერილი (იხ. ს/ფ 120);

3.2.13. 2017 წლის 21 თებერვლის №14 წერილში საქართველოს სა-----სა და პრ-----ის სამინისტროს ლოჯისტიკის დეპარტამენტის უფროსის მიმართ აღნიშნულია, რომ 2016 წლის 09 სექტემბერს გაფორმებული №75 ხელშეკრულებით გათვალისწინებული სამუშაოები დამთავრებულია და გაეგზავნა ოზურგეთის რაიონის დაბა ლაითურში სა-----სა და პრ-----ის სამინისტროს მშენებარე პენიტენციური დაწესებულების ძირითად სარეჟიმო შენობაში კაპიტალური სამშენებლო სამუშაოების ფორმა №2.

აღნიშნული წერილის საფუძველზე, გაკეთდა განმარტება შპს „პრ-----1“ მიერ 2016 წლის 09 სექტემბრის №75 ხელშეკრულების საფუძველზე შესრულებული სამუშაოების შესახებ. განმარტებაში მითითებულია, რომ სა-----სა და პრ-----ის სამინისტროს ოზურგეთის რაიონის ლაითურის პენიტენციური დაწესებულების სარეჟიმო კორპუსის შენობაში შესრულებული სამშენებლო სამუშაოების ფორმა №2-ით შესრულებული სამუშაოები

ლოჯისტიკის დეპარტამენტის სარემონტო-სამშენებლო სამმართველოს თანამშრომლების მი---ლო ბა-----სა და პა---ა ებ-----ის მიერ ადგილზე დათვალიერდა და სამუშაოების საბოლოო მიღება-ჩაბარების აქტი გაფორმდება მას შემდეგ რაც ჩატარებული იქნება სსიპ ლევან სამხარაულის სახელობის სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიუროს დასკვნა მშენებლობის ხარისხისა და საბოლოო ღირებულების შესახებ.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას:

- განმარტება (იხ. ს/ფ 122);

3.2.14. სასამართლო განმარტავს, რომ ფაქტობრი-ი გარემოებების არსებობა ან არარსებობა უნდა დადასტურდეს კონკრეტული მტკიცებულებებით. სასამართლო ო---ვე მხარის განმარტებას აფასებს თანაბარი მნიშვნელობის მტკიცებულებად. საბოლოოდ გაიზიარებს მხოლოდ იმ მხარის განმარტებას, ვინც მტკიცებულებებით დაადასტურებს თა--ს არგუმენტებს.

სადაო საკითხის დადგენისას სასამართლო ხელმძღვანელობს მხარეთა თანასწორობის, შეჯიბრებითობისა და დისპოზიციურობის პრინციპით. საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-4 მუხლით სამართალწარმოება მიმდინარეობს შეჯიბრებითობის საფუძველზე. მხარეები სარგებლობენ თანაბარი უფლებებითა და შესაძლებლობებით, დაასაბუთონ თა--ანთი მოთხოვნები, უარყონ ან გააქარწყლონ მეორე მხარის მიერ წამოყენებული მოთხოვნები, მოსაზრებები თუ მტკიცებულებები. დისპოზიციურობის პრინციპის მიხედვით აღიარებულია შეჯიბრებითობის პრინციპით ფაქტების დადგენა. მტკიცების ტვირთი მხარეებს შო---ს თანაბრადაა გადანაწილებული, მხარეები თავად განსაზღვრავენ, თუ რომელი მტკიცებულებები გამოიყენონ ფაქტობრი-ი გარემოების დასადასტურებლად. ზოგადად ო---ვე მხარემ უნდა წარმოადგინოს მტკიცებულებები, რომლითაც უტყუარად დადგინდება სარჩელში და შესაგებელში მითითებული გარემოებების არსებობა. დისპოზიციურობის პრინციპიდან გამომდინარე ფაქტების მტკიცების ტვირთი მოსარჩელესა და მოპასუხეს შო---ს განაწილებული უნდა იყოს სამართლიანად. მხარეს უნდა დაეკისროს ისეთი ფაქტის დამტკიცების ვალდებულება, რომლის განხორციელებაც მას შეუძლია. მხარეს არ უნდა დაეკისროს ისეთი ფაქტების მტკიცების ტვირთი, რომლის განხორციელებაც მისთვის შეუძლებელია. მტკიცების ტვირთის სწო--- გადანაწილება საქმის განხილვის უმთავრესი პრინციპია.

ამდენად, სასამართლო სამოქალაქო პროცესში შებოჭილია არამარტო მხარეთა სასარჩელო მოთხოვნებისა თუ შესაგებლის ფარგლებით, არამედ მხარეთა მითითებებით, თუ რომელი ფაქტები უნდა დაედოს საფუძვლად მათ მოთხოვნებს ან რომელი მტკიცებულებებით უნდა იქნეს დადასტურებული ეს ფაქტები. თითოეულმა მხარემ უნდა დაამტკიცოს გარემოებანი, რომლებზედაც იგი ამყარებს თა--ს მოთხოვნებსა და შესაგებელს. ამ გარემოებათა დამტკიცება

შეიძლება თვით მხარეთა (მესამე პირთა) ახსნა განმარტებით, მოწმეთა ჩვენებით, წერილობითი თუ ნი-თიერი მტკიცებულებებით და ექსპერტთა დასკვნებით.

ს ა მ ო ტ ი ვ ა ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი:

4. შემაჯამებელი სასამართლო დასკვნა:

საქმის მასალების გაცნობის, მხარეთა ახსნა-განმარტებებისა მოსმენის, ასევე სარჩელის ფაქტობრი-ი და სამართლებრი-ი საფუძვლიანობის შემოწმებისა და საქმეში არსებულ მტკიცებულებათა სამართლებრი-ი შეფასების შედეგად სასამართლო მი-იდა იმ დასკვნამდე, რომ სარჩელი არვუნდა დაკმაყოფილდეს.

5. კანონები, რომლებითაც სასამართლომ იხელმძღვანელა

- სასამართლომ გამოიყენა საქართველოს კონსტიტუციის 42-ე, 85-ე მუხლები;
- საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის მე-3, 316-ე, 319-ე, 317-ე, 629-ე, 361-ე, 416-ე, 417-ე, 418-ე, 420-ე მუხლები;
- „სახელმწიფო შესყიდვების შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-2 მუხლი;

6. სამართლებრი-ი შეფასება

6.1. სასამართლო განმარტავს, რომ საქართველოს კონსტიტუციის 42-ე მუხლის პირველი ნაწილით თანახმად, ყოველ ადამიანს უფლება აქვს თა--ს უფლებათა და თა--ს უფლებათა დასაცავად მიმართოს სასამართლოს.

უფლების სასამართლო წესით დაცვის შესაძლებლობა სამოქალაქო საპროცესო კანონმდებლობის ფუნდამენტურ პრინციპს წარმოადგენს, ყოველი პირისათვის უზრუნველყოფილია უფლების სასამართლო წესით დაცვა. აღნიშნული გულისხმობს პირის უფლებას, დაიცვას თა--სი კანონიერი ინტერესები სასამართლოს მეშვეობით. ამასთან, მნიშვნელოვანია, რომ მხარემ მართლობიერად გამოიყენოს აღნიშნული უფლება, იდავოს ისეთ საკითხებზე, რომელთა გადაწყვეტაც უზრუნველყოფს მისი დარღვეული უფლების აღდგენას. უფლების რეალიზებისას სასამართლო თანაბრად იცვას ო---ვე მოდავე მხარის კანონიერ ინტერესებს.

სასამართლო აღნიშნავს, რომ სასამართლოს ხელმისაწვდომობის უფლების რეალიზაცია დისპოზიციურობის პრინციპის გამოვლინებაა, რაც მხარეებს ანიჭებს უფლებას თა--სუფლად განკარგონ თა--ანთი მატერიალური და საპროცესო უფლებები. მხარეები იწყებენ საქმის წარმოებას სასამართლოში, სარჩელის ან განცხადების შეტანის გზით. ისინი განსაზღვრავენ და--ს საგანს... (სსს კოდექსის მე-3 მუხლი). გარდა ამისა, სარჩელის უფლებაში გაერთიანებულია ო--- უფლება: **1.** სარჩელისა აღძვრის უფლება და **2.**

სარჩელის დაკმაყოფილების უფლება. სარჩელში სასარჩელო მოთხოვნა უნდა იყოს დასაბუთებული, როგორც მატერიალურ-სამართლებრივი, ისე საპროცესო-სამართლებრივი ნორმების შესაბამისად, რაც წარმოადგენს სარჩელის დაკმაყოფილების წინაპირობას. სარჩელის დასაბუთება, მისი, დაკმაყოფილება, ნაწილობრივ- დაკმაყოფილება ან არ დაკმაყოფილება უშუალოდ დაკავშირებულია სამართალწარმოების ისეთ ფუნდამენტურ პრინციპთან, როგორცაა შეჯიბრობითობა და თანასწორობა, რაც განმტკიცებულია საქართველოს კონსტიტუციის 85-ე მუხლის მე-3 პუნქტით, რომლის თანახმად, სამართალწარმოება ხორციელდება მხარეთა თანასწორობისა და შეჯიბრებითობის საფუძველზე.

6.2. საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 316-ე მუხლის პირველი ნაწილის დანაწესით, ვალდებულების ძალით კრედიტო--- უფლებამოსილია მოსთხოვოს მოვალეს რაიმე მოქმედების შესრულება.

სასამართლო განმარტავს, რომ მოთხოვნის უფლების არსებობისათვის საჭიროა მოთხოვნის უფლების მქონე მხარე ვალდებულებით ურთიერთობაში იყოს მოპასუხესთან. ანუ მათ შორის უნდა არსებობდეს სახელშეკრულებო ურთიერთობა, ან მისი მოთხოვნა უნდა გამომდინარეობდეს დელიქტური ვალდებულებიდან ან უსაფუძვლო გამდიდრების ან კიდე კანონით გათვალისწინებული სხვა საფუძვლებიდან. ხელშეკრულება ვალდებულების წარმოშობის ერთერთი საფუძველია. იგი ო--- ან მეტი პირის ნების გამოვლენაა მიმართული სამოქალაქო სამართლებრივი ურთიერთობის წარმოშობის, შეცვლის ან შეწყვეტისაკენ.

6.3. საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 319-ე მუხლის თანახმად, კერძო სამართლის სუბიექტებს შეუძლიათ კანონის ფარგლებში თა--სუფლად დადონ ხელშეკრულებები და განსაზღვრონ ამ ხელშეკრულებათა შინაარსი. იმავე კოდექსის 317-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, ვალდებულების წარმოშობისათვის აუცილებელია მონაწილეთა შორის ხელშეკრულება, გარდა იმ შემთხვევებისა, როცა ვალდებულება წარმოიშობა ზიანის მიყენების (დელიქტის), უსაფუძვლო გამდიდრების ან კანონით გათვალისწინებული სხვა საფუძვლებიდან.

მოცემულ შემთხვევაში 2016 წლის 09 სექტემბერს საქართველოს სა----- --სა და პრ-----ის სამინისტროსა და შპს „პრ-----1” შორის გაფორმდა სახელმწიფო შესყიდვების შესახებ №75 ხელშეკრულება. ხელშეკრულების საგანს წარმოადგენდა ოზურგეთის რაიონის დაბა ლაითურში მშენებარე პენიტენციური დაწესებულების ძირითად სარეჟიმო შენობაში კაპიტალური სამშენებლო სამუშაოების შესყიდვა.

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 629-ე მუხლის მიხედვით, პირველი ნაწილის თანახმად, ნარდობის ხელშეკრულებით მენარდე კისრულობს

შეასრულოს ხელშეკრულებით გათვალისწინებული სამუშაო, ხოლო შემკვეთი ვალდებულია გადაუხადოს მენარდეს შეთანხმებული საზღაური. მხარეთა შორის თა--ს არსით არის ნარდობის ხელშეკრულება, რადგან ხელშეკრულების საგანია მომსახურების გაწევა - სამუშაოების შესრულება.

6.4. საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 361-ე მუხლის მე-2 ნაწილით, ვალდებულია უნდა შესრულდეს ჯეროვნად, დათქმულ დროსა და ადგილას. ამავე კოდექსის მე-400 მუხლის თანახმად, მოვალის მიერ ვალდებულების შესრულების ვადა გადაცილებულად ითვლება, თუ შესრულებისათვის დადგენილ დროში ვალდებულია არ შესრულდა. ვალდებულების შესრულების ცნება გულისხმობს არა მხოლოდ შესრულებისაკენ მიმართულ მოქმედებას, არამედ შესრულების შედეგს. ქმდება შესრულებულად რომ ჩაითვალოს აუცილებელია მოვალემ შესრულება ზუსტად ისე განახორციელოს, როგორც ამაზე მხარეები იყვნენ შეთანხმებულნი. ვალდებულების შეუსრულებლობის შემთხვევაში წარმოიშობა ზიანის ანაზღაურების ვალდებულება, ასევე მხარეთა შეთანხმების არსებობის შემთხვევაში პირგასამტეხლოს გადახდის ვალდებულება.

6.5. „სახელმწიფო შესყიდვების შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-2 მუხლის შესაბამისად ამ კანონის მიზანია ა) სახელმწიფო შესყიდვებისათვის განკუთვნილი ფულადი სახსრების რაციონალური ხარჯვის უზრუნველყოფა; ბ) სახელმწიფო საჭიროებისათვის აუცილებელი საქონლის წარმოების, სამუშაოების შესრულების და მომსახურების გაწევის სფეროში ჯანსაღი კონკურენციის განვითარება; გ) სახელმწიფო შესყიდვების განხორციელებისას შესყიდვების მონაწილეთა მიმართ სამართლიანი და არადისკრიმინაციული მიდგომის უზრუნველყოფა. ამავე კანონის მე-2 ნაწილის ა) პუნქტის შესაბამისად შემსყიდველი ორგანიზაცია ვალდებულია რაციონალურად და სახელმწიფო ინტერესების გათვალისწინებით განახორციელოს სახელმწიფო შესყიდვები მისთვის გამოყოფილი ასიგნებათა ფარგლებში. ამ კანონიდან გამომდინარე, შემსყიდველის განსაკუთრებული ინტერესია, რომ არ მოხდეს სახელმწიფო სახსრებით დაფინანსებული პროექტების შესრულების გაჭიანურება და ამ მიზნის უზრუნველყოფისათვის დგინდება შესაბამისი პირგასამტეხლოს პროცენტიც.

6.6. საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 416-ე მუხლის თანახმად მხარეებს შეუძლიათ ვალდებულების შესრულების უზრუნველსაყოფად ხელშეკრულებით გაითვალისწინონ დამატებითი საშუალებები: პირგასამტეხლო, ბე და მოვალის გარანტია.

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 417-ე მუხლის თანახმად, პირგასამტეხლო - მხარეთა შეთანხმებით განსაზღვრული ფულადი თანხა - მოვალემ უნდა გადაიხადოს ვალდებულების შეუსრულებლობის ან არაჯეროვნად შესრულებისათვის. ამავე კოდექსის 418-ე მუხლის მე-2 ნაწილის

მიხედვით, შეთანხმება პირგასამტეხლოს შესახებ მოითხოვს წერილობით ფორმას.

მოცემულ შემთხვევაში 2016 წლის 09 სექტემბერს საქართველოს სა-----
--სა და პრ-----ის სამინისტროსა და შპს „პრ-----1“ შო---ს გაფორმებული №75 ხელშეკრულების 8.8 პუნქტის თანახმად, ხელშეკრულებით დადგენილ ვადაში ვალდებულების შეუსრულებლობის შემთხვევაში მიმწოდებელს ეკისრება პირგასამტეხლო ხელშეკრულების საერთო ღირებულების 0.5%-ის ოდენობით ყოველ ვადაგადაცილებულ დღეზე.

6.7. პირგასამტეხლოს ფუნქცია ვალდებულების შესრულების უზრუნველყოფაა. იგი კრედიტო---ს მხრიდან ვალდებულების შესრულების მიზნით მოვალეზე „ზეწოლის“ განხორციელების ერთგვარი ბერკეტია. პირგასამტეხლოს ფუნქცია ასევე განცდილი ზიანის მარტი-ად და სწრაფად ანაზღაურებაში მდგომარეობს. იგი ერთგვარ სანქციასაც წარმოადგენს. ვალდებულების დარღვევის შემთხვევაში, სანქციად ქცეული პირგასამტეხლო ვალდებულ პირს უპირობოდ ეკისრება, მიუხედავად იმისა, განიცადა თუ არა კრედიტორმა ზიანი ამ დარღვევის შედეგად (იხ. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 08.04.2016წ. განჩინება საქმეზე №ას-1053-993-2015). პირგასამტეხლოს მოთხოვნისათვის ხელშეკრულების დარღვევის ფაქტის მითითება საკმარისია (იხ.საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 08.04.2016წ. განჩინება საქმეზე №ას- 1053-993-2015).

შეუსრულებლობით გამოწვეული ზიანის დადგომის შემთხვევაში პირგასამტეხლოს სახით მისი მინიმალური ოდენობა გარანტირებულად, ზიანის მიყენების ფაქტის მტკიცების გარეშე, მარტი-ად და სწრაფად აუნაზღაურდება კრედიტორს. აღნიშნული მსჯელობიდან გამომდინარე, პირგასამტეხლოს დაკისრების სამართლებრი- წინაპირობას წარმოადგენს ხელშეკრულების ერთ-ერთი მხარის მიერ ნაკისრი ვალდებულების დარღვევა.

6.8. სასამართლო იზიარებს მოსარჩელე მხარის წარმომადგენლის მოსაზრებას და დადგენილად მიიჩნევს, რომ მოცემულ შემთხვევაში 2016 წლის 09 სექტემბერს საქართველოს სა-----სა და პრ-----ის სამინისტროსა და შპს „პრ-----1“ შო---ს გაფორმებული №75 ხელშეკრულებით განსაზღვრული სამუშაოების შესრულების ვადა განისაზღვრა 2016 წლის 25 დეკემბრის ჩათვლით. (იხ. პუნქტი **3.2.2.**) 2016 წლის 23 დეკემბრის №3 ურთიერთშეთანხმების თანახმად ცვლილება შევიდა 2016 წლის 09 სექტემბრის №75 ხელშეკრულებაში და ხელშეკრულებით განსაზღვრული სამუშაოების შესრულების ვადა განისაზღვრა 2017 წლის 25 იანვრის ჩათვლით. (იხ. პუნქტი **3.2.3.**). შპს „პრ-----1“ მიერ 2017 წლის 21 თებერვლამდე არ მომხდარა ხელშეკრულებით გათვალისწინებული სამუშაოების დასრულება.

მოცემულ შემთხვევაში, მხარეთა შო---ს გაფორმებული ხელშეკრულებიდან გამომდინარე (8.8. პუნქტი), ხელშეკრულებით დადგენილ ვადაში ვალდებულების შეუსრულებლობის შემთხვევაში საქართველოს სა-----სა და პრ-----ის სამინისტროს წარმოეშობოდა პირგასამტეხლოს მოთხოვნის უფლება.

პირგასამტეხლოს მოთხოვნის უფლება დამოუკიდებელია ზიანის მიყენების ფაქტის მტკიცებისაგან ანუ, პირგასამტეხლოს მოთხოვნისათვის კრედიტორს არ ეკისრება მიყენებული ზიანის დამტკიცების ვალდებულება. პირგასამტეხლოს მოთხოვნის უფლება კრედიტორს ყოველთვის გააჩნია, მიუხედავად იმისა განიცადა თუ არა მან ზიანი. მთავარია ვალდებულების დარღვევის ფაქტი (იხ.საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 19.11.2015წ. განჩინება საქმეზე №ას- 816-767-2015).

6.9. სასამართლო განმარტავს, რომ პირგასამტეხლოს ოდენობის განსაზღვრის ნაწილში ჩამოყალიბებულია მყარი სასამართლო პრაქტიკა. „პირგასამტეხლოს შემცირებისას სასამართლო მხედველობაში იღებს მხარის ქონებრივ-მდგომარეობასა და სხვა გარემოებებს, კერძოდ, იმას, თუ როგო---ა შესრულების ღირებულების, მისი შეუსრულებლობისა და არაჯეროვანი შესრულებით გამოწვეული ზიანის თანაფარდობაპირგასამტეხლოს ოდენობასთან... პირგასამტეხლოს შეუსაბამობის კრიტერიუმად ყოველ კონკრეტულ შემთხვევაში შეიძლება ჩაითვალოს ისეთი გარემოებები, როგო---ცაა: ხელშეკრულებით გათვალისწინებული პირგასამტეხლოს შეუსაბამოდ მაღალი პროცენტი, პირგასამტეხლოს თანხის მნიშვნელოვანი გადაჭარბება ვალდებულების შეუსრულებლობით გამოწვეულ შესაძლო ზიანზე, ვალდებულების შეუსრულებლობის ხანგრძლი-ობა და სხვა.“ (იხ. საქმე ას-176-157-2014) .

პირგასამტეხლო შეუსაბამოდ მაღალია თუ არა, შეფასებითი კატეგო---აა და ყოველ კონკრეტულ შემთხვევაში საქმის გარემოებების ერთობლი-ი ანალიზის შედეგად წყდება.

ხელშეკრულების საერთო ღირებულებიდან გამომდინარე პირგასამტეხლოს გათვალისწინება ეწინააღმდეგება სამოქალაქო ბრუნვის უსაფრთხოებისა და კეთილსინდისიერების მინიმალურ სტანდარტს, მითითებული ხარვეზისათვის ხელშეკრულების საერთო თანხის გათვალისწინებით პირგასამტეხლოს დაკისრება, როგორც კრედიტო---ს დარღვეული უფლებების დავალდებულების შესრულების უზრუნველყოფის ერთგვარი სანქცია, თა--ს ნორმატიულ დანიშნულებას ვერ შეასრულებს.

სასამართლო მხარს უჭერს იმ მიდგომას, რომ პირგასამტეხლო დაანგარიშებულ უნდა იქნას არა ხელშეკრულების საერთო ღირებულებიდან, არამედ მხარის მიერ ფაქტობრივად შესრულებული ღირებულებიდან. მოცემულ

შემთხვევაში ხელშეკრულების საერთო ღირებულებიდან პირგასამტეხლოს დაანგარიშება არაგონოვრული და შეუსაბამოდ მაღალია, რის გამოც სასამართლო უფლებამოსილია იხელმძღვანელოს სსკ-ის 420-ე მუხლით დადგენილი დისკრეციით და საქმის გარემოებათა გათვალისწინებით, როგორც შეუსაბამოდ მაღალი, შეამციროს. პირგასამტეხლოს ოდენობის განსაზღვრას კანონმდებელი მხარეთა შეთანხმებას მიახლოებს, თუმცა აღნიშნული არ ნიშნავს, რომ პირგასამტეხლოს დაკისრებით კრედიტორმა არათანაზომიერად დიდი სარგებელი მიიღოს. ამდენად, პირგასამტეხლოს ოდენობა შეუზღუდა-- არ არის. სასამართლო უფლებამოსილია, შეამციროს იგი და--ს კონკრეტული გარემოებების შესაბამისად. ამასთან, გასათვალისწინებელია ის გარემოებაც, რომ პირგასამტეხლოს მიზანია კრედიტო---ს დარღვეული უფლების აღდგენა და არა გამდიდრება. შესაბამისად, პირგასამტეხლო უნდა იყოს ყოველ კონკრეტულ შემთხვევაში ვალდებულების დარღვევის თანაზომიერი და გონი-რული ანუ პირგასამტეხლოს ოდენობის შესაბამისობის გათვალისწინებისას, სასამართლო მხედველობაში იღებს ვალდებულების დარღვევის ხასიათს, აღნიშნულით გამოწვეულ ზიანს, მის თანაფარდობას, მხარეთა ფინანსურ მდგომარეობას, მოსარჩელის ეკონომიკურ ინტერესს, აგრეთვე, სხვა ობიექტურ გარემოებებს. მაგ: პროცენტის ოდენობას და ა. შ.

მოცემულ შემთხვევაში სასამართლო იზიარებს მოპასუხე მხარის წარმომადგენლების მოსაზრებას, რომ პირგასამტეხლო უნდა დაითვალოს დარჩენილი შესასრულებელი სამუშაოების ღირებულებიდან. კერძოდ, 528678.55 ლარიდან. შესაბამისად, მოპასუხე - შპს „პრ-----1“ საქართველოს სა- -----სა და პრ-----ის სამინისტროს სასარგებლოდ უნდა დაეკისროს 68 728.21 (528678.55-ის 0.5% არის 2643.40; 2643.40X26 დღეზე) ლარის გადახდა.

7. საპროცესო ხარჯები:

7.1. „სახელმწიფო ბაჟის შესახებ“ საქართველოს კანონის პირველი მუხლის თანახმად, სახელმწიფო ბაჟი არის საქართველოს ბიუჯეტებში შენატანი, რომელსაც იხდიან ფიზიკური და იურიდიული პირები სახელმწიფოს მიერ მათი ინტერესების შესაბამისი იურიდიული მოქმედებების შესრულებისათვის და სათანადო საბუთების გაცემისათვის. ამავე კანონის მე-2 მუხლის პირველი პუნქტით კი განსაზღვრულია სახელმწიფო ბაჟის გადამხდელი სუბიექტები და გათვალისწინებულია, რომ სახელმწიფო ბაჟის გადამხდელებად ითვლებიან ფიზიკური და იურიდიული პირები, რომელთა ინტერესებიდან გამომდინარეც სპეციალურად რწმუნებული დაწესებულებები ასრულებენ იურიდიულ მოქმედებებს და გასცემენ შესაბამის საბუთებს.

საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 53-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, იმ მხარის მიერ გაღებული ხარჯების გადახდა, რომლის სასარგებლოდაც იქნა გამოტანილი გადაწყვეტილება, ეკისრება მეორე მხარეს, თუნდაც ეს მხარე განთა--სუფლებული იყოს სახელმწიფო ბიუჯეტში

სასამართლო ხარჯების გადახდისაგან. თუ სარჩელი ნაწილობრივ დაკმაყოფილდა, მაშინ ამ მუხლში აღნიშნული თანხა მოსარჩელეს მიეკუთვნება სარჩელის იმ მოთხოვნის პროპორციულად, რომელიც სასამართლოს გადაწყვეტილებით იქნა დაკმაყოფილებული, ხოლო მოპასუხეს – სარჩელის მოთხოვნის იმ ნაწილის პროპორციულად, რომელზედაც მოსარჩელეს უარი ეთქვა.

მოცემულ შემთხვევაში მოსარჩელე - საქართველოს სა-----სა და პრ-----ის სამინისტრო განთა--სუფლებულია „სახელმწიფო ბაჟის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-5 მუხლის პირველი პუნქტის „უ“ ქვეპუნქტის შესაბამისად. სარჩელი დაკმაყოფილდა ნაწილობრივ და მოპასუხე მხარეს უნდა დაეკისროს სახელმწიფო ბაჟი - 2061.85 ლარი, სახელმწიფო ბიუჯეტის სასარგებლოდ სარჩელის ნაწილობრივ - 68 728.21 ლარის დაკმაყოფილების შესაბამისად.

8. უზრუნველყოფის ღონისძიებასთან დაკავშირებული საკითხები:

მოცემულ სამოქალაქო საქმეზე სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიება არ იყო გამოყენებული.

სარეზოლუციო ნაწილი:

სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-8, 53-ე, 243-244-ე, 248-ე 257-258-ე, 259¹-ე, 369-ე მუხლის პირველი ნაწილით და

გადაწყვიტა:

1. საქართველოს სა-----სა და პრ-----ის სამინისტროს სარჩელი შპს „პრ-----1“ მიმართ პირგასამტეხლოს თანხის დაკისრების თაობაზე დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ;

2. მოპასუხე - შპს „პრ-----1“ საქართველოს სა-----სა და პრ-----ის სამინისტროს სასარგებლოდ დაეკისროს 68 728.21 (სამოცდარვა ათას შვიდას ოცდარვა ლარი და ოცდაერთი თეთრი) ლარის გადახდა;

3. მოპასუხე - შპს „პრ-----1“ სახელმწიფო ბიუჯეტის სასარგებლოდ დაეკისროს სახელმწიფო ბაჟის 2061.85 (ო--- ათას სამოცდაერთი ლარი და ოთხმოცდახუთი თეთრი) ლარის გადახდა;

4 გადაწყვეტილების გასაჩივრების მსურველი მხარე, თუ ის ესწრება გადაწყვეტილების გამოცხადებას ან მისთვის ცნობილია გადაწყვეტილების გამოცხადების თარიღი, ვალდებულია გადაწყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილის გამოცხადებიდან არა უადრეს 20 და არა უგვიანეს 30 დღისა, გამოცხადდეს ოზურგეთის რაიონულ სასამართლოში და ჩაიბაროს

გადაწყვეტილების ასლი. წინააღმდეგ შემთხვევაში გასაჩი-რების ვადის ათვლა დაიწყება გადაწყვეტილების გამოცხადებიდან 30-ე დღეს. ამ ვადის გაგრძელება და აღდგენა დაუშვებელია. საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 46-ე მუხლით გათვალისწინებული პირებისათვის, ასევე პატიმრობაში მყოფი იმ პირებისათვის, რომლებსაც არ ჰყავთ წარმომადგენელი, გადაწყვეტილების ასლის გაგზავნა და ჩაბარება უზრუნველყოს სასამართლომ ამავე კოდექსის 70–78-ე მუხლებით დადგენილი წესით;

5. გადაწყვეტილება შეიძლება გასაჩი-რდეს სააპელაციო წესით ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატაში (მისამართი: ქ. ქუთაისი ნიუ-პორტის ქ.№32), გადაწყვეტილების მე-4 პუნქტით გათვალისწინებული წესების დაცვით, მხარეთათვის დასაბუთებული გადაწყვეტილების გადაცემის მომენტიდან 14 დღის ვადაში ოზურგეთის რაიონული სასამართლოს (მისამართი: ოზურგეთი, სიო---ძის ქ. ქ.№14) მეშვეობით;

მოსამართლე:

ნანა ჯოხაძე